

Monitoring stavu EVD rostlin a živočichů a druhů ptáků
v soustavě Natura 2000 - EHP-CZ02-OV-1-024-2015

Část - Mapování EVD živočichů ve stanovištně vhodných územích soustavy Natura 2000

Lenka Jeřábková
AOPK ČR, Odbor monitoringu biodiverzity
ČZU Praha, 6/12/2016

KUŇKA ŽLUTOBŘICHÁ

Ilustrace: Mgr. Petra Sulcová

- **Ověření výskytu** předmětů ochrany a odhad velikosti jejich populace či plochy rozšíření v rámci každé EVL
- Získání nálezových **dat doprovodných druhů** (tisíce nálezů)
- Analýza **negativních faktorů** v každé EVL (řada společných faktorů, zejm. nedostatek managementu a zarůstání lokalit)
- Možnost **revize předmětů ochrany** – ověřen fakt, že na některých EVL se předměty ochrany již nevyskytují a naopak se vyskytují tam, kde nejsou předměty ochrany

Hmyz

206 EVL (na některých se dělá více skupin) - 35 mapujících subjektů

■ **prástevník kostivalový** (*Callimorpha quadripunctaria*) – **51 EVL**

- hledání dospělců - kontrola nektaronosných rostlin

Pozitivně ověřeno **26 EVL** (10 lokalit s PO P.K.)

- potvrzeno jen $\frac{1}{4}$ EVL, kde je PO

- absence managementu, populace malá, nedetekovatelná

■ **střevlík hrbolatý** (*Carabus variolosus*) – **20 EVL**

- živolovné pastí v toku

Pozitivně ověřeno **13 EVL** (10 lokalit s PO S.H.)

- potvrzen na všech EVL, kde je PO plus na dalších lokalitách

■ **saranče skalní** (*Stenobothrus eurasius*) – **5 EVL**

- pochůzka po transektech na lokalitě, počítání jedinců

Pozitivně ověřeno **všech 5 EVL** (všechny s PO S.S.)

- potvrzen na všech EVL, kde je PO

Hmyz

- **střevlík panonský** (*Carabus hungaricus*) – 2 EVL

- živolovné pasti

Pozitivně ověřeno na **0 EVL** (2 lokality s PO S.P.)

- druh zde již pravděpodobně nežije

- **EVD saproxylického hmyzu** – 90 EVL

- průzkum stromových dutin a mrtvého dřeva, dohledávání imag

Pozitivně ověřeno **56 EVL** (50 lokalit s PO EVD SH)

- na řadě lokalit předměty ochrany nepotvrzeny
- absence managementu – druhy světlomilné, lokality zarůstají
- chybí staré stromy
- populace malá, nedekovatelná

- **EVD vážek** – 51 EVL

- hledání imag, odchyt pomocí sítě

Pozitivně ověřeno **23 EVL** (20 lokalit s PO EVD vážek)

- pozitivně ověřeny 2/3 lokalit, ale kde jsou PO - problém se sukcesí (zazemňování drobných tůní) a přerybněním (likvidace litorálu)

Ostatní bezobratlí

61 EVL – 5 mapujících subjektů

■ **štírek** (*Anthrenochernes stellae*) - **1 EVL**

- dutinový druh (sběr a třídění trouchu)

Pozitivně ověřeno na **0 EVL**

■ **pijavka lékařská** (*Hirudo medicinalis*) - **2 EVL**

- postávání v tůních, lákání na návnadu

Pozitivně ověřeno na **0 EVL**

- rybníky jsou silně eutrofizované s velkou rybí obsádkou

■ **rak kamenáč** (*Austropotamobium torrentium*) - **13 EVL**

- optometrická a vizuální šetření v tocích

Pozitivně ověřeno na **13 EVL**

■ **perlorodka říční** (*Margaritifera margaritifera*) - **6 EVL**

- optometrická a vizuální šetření v tocích

Pozitivně ověřeno na **5 EVL**

Ostatní bezobratlí

- **velevrub tupý** (*Unio crassus*) - **13 EVL**

- optometrická a vizuální šetření v tocích

- Pozitivně ověřeno na **5 EVL**

- **vrkoč útlý** (*Vertigo angustior*) - **15 EVL**

- suchý a mokvý prosev (trouch, detrit, vegetačního pokryv)

- Pozitivně ověřeno na **15 EVL**

- **vrkoč bažinný** (*Vertigo moulinsiana*) - **10 EVL**

- suchý a mokvý prosev (trouch, detrit, vegetačního pokryv)

- Pozitivně ověřeno na **7 EVL**

- **svinutec tenký** (*Anisus vorticulus*) - **7 EVL**

- detekce na makrofytech a materiálech poskytujících úkryt v blízkosti vod

- Pozitivně ověřeno na **7 EVL**

Ryby a mihule

167 EVL – 12 mapujících subjektů

tři skupiny dle metodiky:

- Drobné vodoteče
- Řeky a říčky
- Tůně a stojaté vody

- odlovy el. agregátem ve vybraných tocích
(alespoň 2 profily na tok a EVL,
dlouhé EVL alespoň 1 profil na 5 km toku)

- profil – 100m úsek

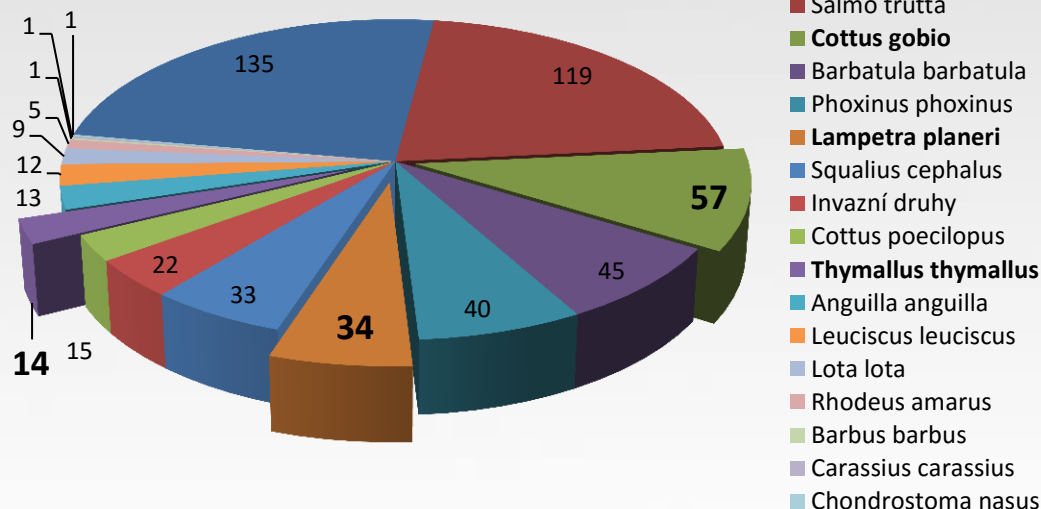

Ryby a mihule

Drobné vodoteče – 92 EVL

- **vranka obecná** (*Cottus gobio*) – **27 EVL** potvrzeno
EVL Pádrťsko - max. početnost 342 ind/100 m, 19 000 ks/ ha
- **mihule potoční** (*Lampetra planeri*) – **15 EVL** potvrzeno
- **lipan podhorní** (*Thymallus thymallus*) – **9 EVL** potvrzeno

Zastoupení druhů
na celkem 556 lokalitách

Ryby a mihule

Tůně a stojaté vody – 28 EVL

- **piskoř pruhovaný** (*Misgurnus fossilis*) – 3 EVL potvrzeno

Oleksovická mokřina, Nadějská soustava, Štičí rybník

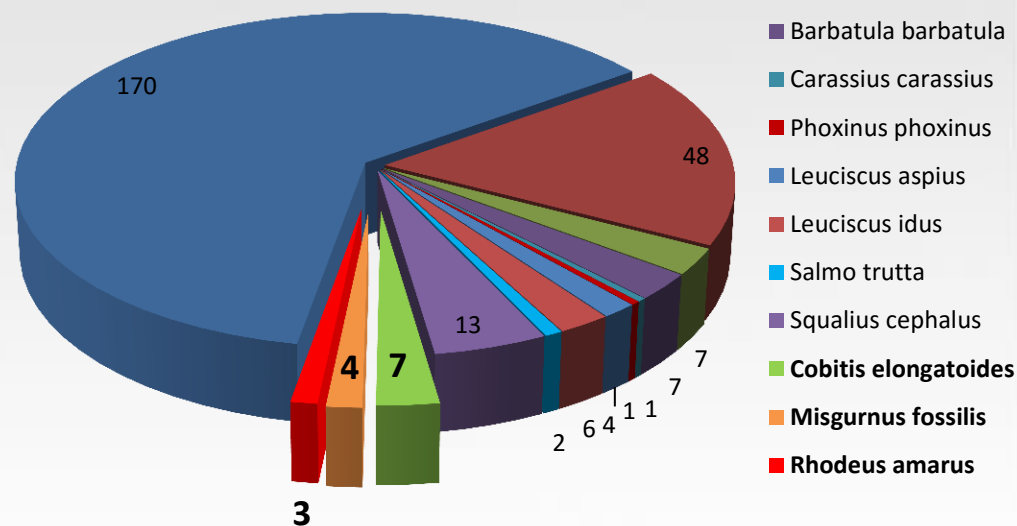
- **hořavka duhová** (*Rhodeus amarus*) - 1 EVL potvrzeno

Popovické rybníky

- **sekavec** (*Cobitis*) - 3 EVL potvrzeno

Oleksovická mokřina, Krv. a Kačležský rybník, Nadějská soustava

Zastoupení druhů
na celkem 273 lokalitách

Obojživelníci a plazi

196 EVL - 60 mapovatelů

■ Obojživelníci - 189 EVL

- akustické projevy, sčítání snůšek, jedinců, larev,
prolovování sítkou, kladení živolovných pastí

- 0 EVL bez výskytu obojživelníků

- velký podíl zarybněných lokalit nebo velký zárůst (Bvar)

■ Plazi s důrazem na užovku podlamatou - 6 EVL

■ Plazi s důrazem na užovku stromovou – 1 EVL

- transekty přes potenciální stanoviště, prohledávání potenciálních úkrytů,
vyhledávání usmrcených jedinců na komunikacích

- Zlon – EVL Vlára

- Ntes – EVL Hrdlička – Ždáňská hora,

Skočová – pískovna, Břežanské údolí, Berounka,
Jevišovka, Čerták

Savci

177 EVL - 36 mapujících subjektů

33 druhů savců:

- **myšivka horská (*Sicista betulina*) - 13 EVL**
 - **plch lesní (*Dryomys nitedula*) - 6 EVL**
 - **tchoř tmavý (*Mustela putorius*) - 173 EVL**
 - **kuna lesní (*Martes martes*) - 61 EVL**
 - **vydra říční (*Lutra lutra*) - 75 EVL – v 1 PO**
 - **plšík lískový (*Muscardinus avellanarius*) - 141 EVL**
- přímé pozorování (nález uhynulého jedince)
 - živolovné pasti/sklopce
 - sledování pobytových stop
 - fotopasti

Zjištěno **velké množství údajů** o výskytu dalších primárně nemapovaných druhů – např. drobní zemní savci, veverka obecná (*Sciurus vulgaris*), plch velký (*Glis glis*), norek americký (*Neovison vison*)

Savci

Ministerstvo životního prostředí

■ letouni (*Chiroptera*) - 170 EVL

- odchyty do sítí, detectoring, dohledávání letních kolonií, příp. zimujících jedinců
- z 27 druhů vyskytujících se v ČR zjištěno 21
- nejčastěji zjišťované druhy – netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*),
n. vodní (*Myotis daubentonii*), n. hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*)
- výrazný nárůst počtu lokalit dosud nedostatečně zmapovaných druhů – n. nejmenšího (*Pipistrellus pygmaeus*), n. alkathoe (*Myotis alcathoe*)
- zjištěny 2 nové lokality vzácného n. Saviova (*Hypsugo savii*) – EVL Modřické rameno, EVL Hodonínská doubrava

Savci

Ministerstvo životního prostředí

druh	počet EVL	počet pozitivních EVL	tj. %
myšivka horská	13	3	23,1%
plch lesní	6	0	0%
plšík lískový	141	19	13,5%
kuna lesní	61	20	32,8%
tchoř tmavý	173	27	15,6%
vydra říční	75	47	62,7%
letouni	170	170	100%

Ve všech EVL, kde je mapovaný druh předmětem ochrany (vydra říční - Chrudimka, letouni – Hodonínská doubrava, Josefov – pevnost, Krumlovský les, Milovický les, Příhrazské skály, Roštejnská obora, Tvořihrázský les) se podařilo výskyt PO doložit.

Děkuji za pozornost

Mgr. Lenka Jeřábková
lenka.jerabkova@nature.cz